

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΗΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ. Ο ΒΟΔΕΝΩΝ... ΝΤΕΛΗ - ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ο Ίωακείμ έπαιζε με τὰ μικρά παιδιά τής γειτονιάς τὰ «κότσια».

ζωηρά μάτια, όμιλητικός, όρμητικός και έν γένει ένας άνθρωπος πανέξυπνος και τετραπέρατος, όπως είνε άλλωστε όλοι σχεδόν οι ζωέμποροι. Μαζύ με τὰ άλλα «κομμάτια» που άγόρασε ήταν και ένα ντόπιο άλογο, για τó όποιο μαλιστα έδωκε κι ένα γερό καπάρο. Ο πουλητής όμως έτε τα, όχι μονάχα άρνήθηκε να τού δώση τ' άλογο, αλλά ούτε τó καπάρο δεχόταν να έπιστρέψη.

Ο Μιχαήλ, άφου τού κάκου προσεπάθησε να πάρη τó άλογο ή τούλάχιστον τὰ λεφτά του, έτρεξε να πη τó παράπονό του στον τότε άρχιερέα Έδέσης Ίωακείμ, για να βρη τó δίκη του. Την έποχή εκείνη τις μεταξύ των χριστιανών διαφορές τις έλυναν ως επί τó πλείστον οι δεσποτάδες.

Ο Ίωακείμ όμως, ήταν μέν άνθρωπος άγαθός και άγιος, αλλά έντελώς άνίκανος να συμβιάση τούς χριστιανούς ή να λύση τις διαφορές τους. Τις περισσότερες ώρες τής ήμέρας του τις περνούσε παίζοντας με τὰ παιδιά τής γειτονιάς διαφορα παιδικά παιγνίδια στην αύλή τής Μητροπόλεως και ιδίως τó παιγνίδι που έπαιζαν τότε μεγάλοι και μικροί και που τó έλεγαν «άσικ», τα δικα μας «κότσια», δηλαδή τούς άστραγάλους με άλλους λόγους των προβάτων και των κοτσικιών, που τὰ παίζανε και οι άσχαίοι «Έλληνες και λέγαν τó παιγνίδι «άστραγαλισμό» και «άστραγαλίζω» τó ρήμα. Τούς άναφέρει επίσης και ό Πλάτων:

«Έπαιζον άστραγάλοις έν στενωπώ», γράφει.

Ο Πλάτων δέν έγραφε βέβαια για τόν δεσπότη. Ο δεσπότης δέν έπαιζε σε στενωπούς, έπαιζε στην αύλή τής Μητροπόλεως, που ήτανε ή ίδια κι άπαράλλαχη μ' αυτήν που είνε σήμερα στα Βοδενά.

Ο Μιχαήλ παρακάλεσε και ξαναπαρακάλεσε για τή δουλειά του τόν δεσπότη, ό άρχιεπίσκοπος όμως άδιαφόρησε στα παράπονα τού ζωέμπορου, άν κι αυτός έπέμενε να κληθη, σύμφωνα με τó δίκαιο, και να δικασθη ό άθετήσας τόν έμπορικό του λόγο, ή άν δέν ήθελε να παρυσιασθη, να τόν παραπέμψη ό δεσπότης στον «κατή» και στον «Αγιάνη», δηλαδή στις τουρκικές δικαστικές άρχές.

— Φόρτωμα μου έγινες, τού είπε στο τέλος ό δεσπότης.
Και έπειδή ό Μιχαήλ εξακολουθούσε να έπιμένη, ό άρχιεπίσκοπος κάλεσε τόν «καβάση» του και τόν έπέταξεν έξω από τήν Μητρόπολι, κακόν-κακώς, που λέει κι ό λόγος.

Ο ζωέμπορος, όμως, δέν ήταν από κείνους που τὰ χωνεύανε αυτά. Σηκώνεται μιά και δυό και πηγαίνει σ' έναν παπα τής Έδέσης, τόν παπα-Αθανάσιο, ίερα γέροντα και σεβαστό, που τόν ύποληπτοντο και τόν τιμούσαν όλοι οι Βοδενιώτες. Άφου τού είπε τὰ παράπονά του και τὰ τού άρχιερέως, πρόσθεσε κι ένα λόγο και ώρκίσθηκε πως θα τόν κάμη...

Κατεθήκανε ως τó Ριζάρι, όλοι οι προχόντες των Βοδενών.

(Ιστορία άληθινή)

— Τι; ρώτησε ό παπα-Αθανάσιος.
— Νά, θα πάω στην Κωνσταντινούπολι και εκεί θα κάμη τὰ άδύνατα - δυνατά να διώξω τόν Ίωακείμ από τήν Έδέσσα και να έρθω έγώ... Μητροπολίτης έδώ πέρα.

Ο παπα-Αθανάσιος, πρώος άνθρωπος και σοφός, τόν άστειεύθηκε και προσεπάθησε να τόν καταπραύνη με τó καλό, ύποδεικνύοντάς του συγχρόνως να μη μιλή έτσι και προσβάλλη τή θρησκεία.

— Ένοια σου, άπάντησεν εκείνος, και ό,τι λέει ό Μιχαήλ τó κάνει. Ο Μιχαήλ δέν είνε μικρό, ούτε χαζό παιδί. Έχω στην Πόλι ως προστάτη έναν ισχυρό παπα, που τόν άγαπάει και τόν άκούει ό Σουλτάνος. Αν λοιπόν γίνη ό φίλος μου παπας Μέγας Βεζύρης, κι αυτό έλπίζω να γίνη γρήγορα πολύ, θα τόν παρακαλέση τó Σουλτάνο να έξαναγκάση τόν Γιατριάρχη να με αναγορεύση Μητροπολίτη Βοδενών.

Έπειτα από λίγες ήμέρες έφυγεν ό Μιχαήλ από τὰ Βοδενά, χωρίς να βρη τó δίκη του, κι ό παπα-Αθανάσιος λησμόνησε κι αυτόν και τις άπειρές του.

Περάσαν πέντε - έξη χρόνια από τότε, όταν ένα πρωί έφτασε μιά είδησις στην Έδέσσα ότι «μετατίθεται ό Μητροπολίτης Βοδενών και Σλανίτσης (αυτός ήταν τότε ό τίτλος τού Μητροπολίτη του Βοδενών) Ίωακείμ και άντ' αυτού έρχεται νέος ιεράρχης καλούμενος Μελέτιος».

Έπειτα από λίγον καιρό έφτασε κι ό άγιος Βοδενών Μελέτιος, γενόμενος δεκτός με μεγάλη πομπή από όλον τόν λαό, που μεγαλύτερη δέν είχε γίνει σε κανέναν προηγούμενό του, γιατί είχαν έν τώ μεταξύ διαδοθη ότι ό νέος ό δεσπότης έφερε με τού του συστατικά γράμματα τού Μεγάλου Βεζύρη τής Κωνσταντινουπόλεως και τού Βαλή Θεσσαλονίκης.

Ός τó Ριζάρι είχε κατεβη ό λαός να τόν ύποδεχτη και τόν φέραν με παράταξι έπάνω. Στην ύποδοχη έλαβαν μέρος και ή τουρκικές άρχές.

Μετά τήν ύποδοχη και τήν συνηθισμένη ιεροτελεστία στον Μητροπολιτικο ναό, όλοι, προχόντες και ιερείς, ανεβήκαν στο παρακείμενο τής έκκλησίας άρχιερατικό οίκημα, όπου ό νέος Μητροπολίτης με εύγλωττία, με θάρρος και με τόλη ύποσχέθηκε ότι θα προστατεύση τούς χριστιανούς «από τούς άδίκους Τούρκους ύπαλλίλους» και ότι θα διορθώση «τὰ κακώς έχοντα».

Έπειτα άφου προσεφέρθη τó πατροπαράδοτο λουκούμι και ό ιστορικός καφές, και άρχισαν να φεύγουν, ό Μελέτιος γυρίζει και λέει στον παπα-Αθανάσιο:

— Πιστεύω ότι έσύ είσαι ό παπα-Αθανάσιος. Σε θέλω, να μη φύγης!
— Σεβασμιώτατε, στους όρισμούς σας.
«Αμα έμειναν οι δυό τους, ό Μελέτιος γυρίζει και τού λέει άγρια:

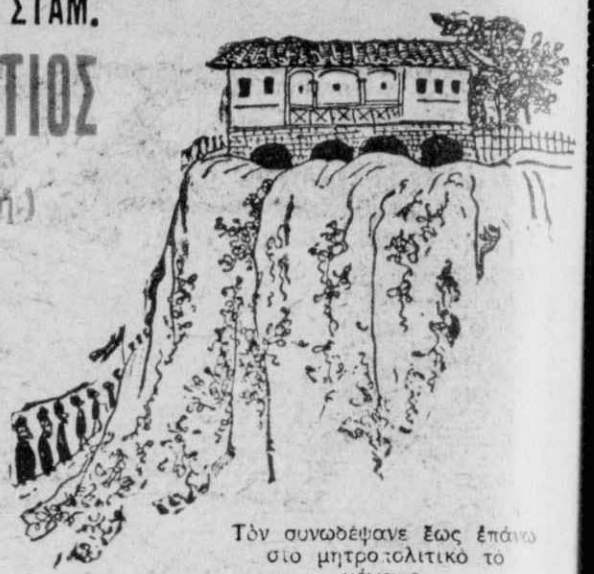
— Παπα-Αθανάσιε, αυτά που θα πούμε έδώ τώρα, να μείνουνε έδώ, γιατί άλλοίμονό σου άν βγη έστω και μιά λέξι έξω.

Ο παπα-Αθανάσιος προσκύνησε.

— Ο λόγος σου ιερός και βασιλική διαταγή για μένα άγιε Δέσποτα, τού άκριθήκε.

Τό τέλος τής περιέργου και άληθινής αυτής ιστορίας θα τó διηγηθούμε σ' άλλο τεύχος.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Τόν συνωδέσανε έξω έπάνω στο μητροπολιτικό τó μέγαρο.

Ήταν ένας ζωέμπορος ψηλός, μελαχροινός, με μάτια ζωηρά

Ο παπα-Αθανάσιος ήταν ένας παπας γέροντας πολύ και σεβαστός.